

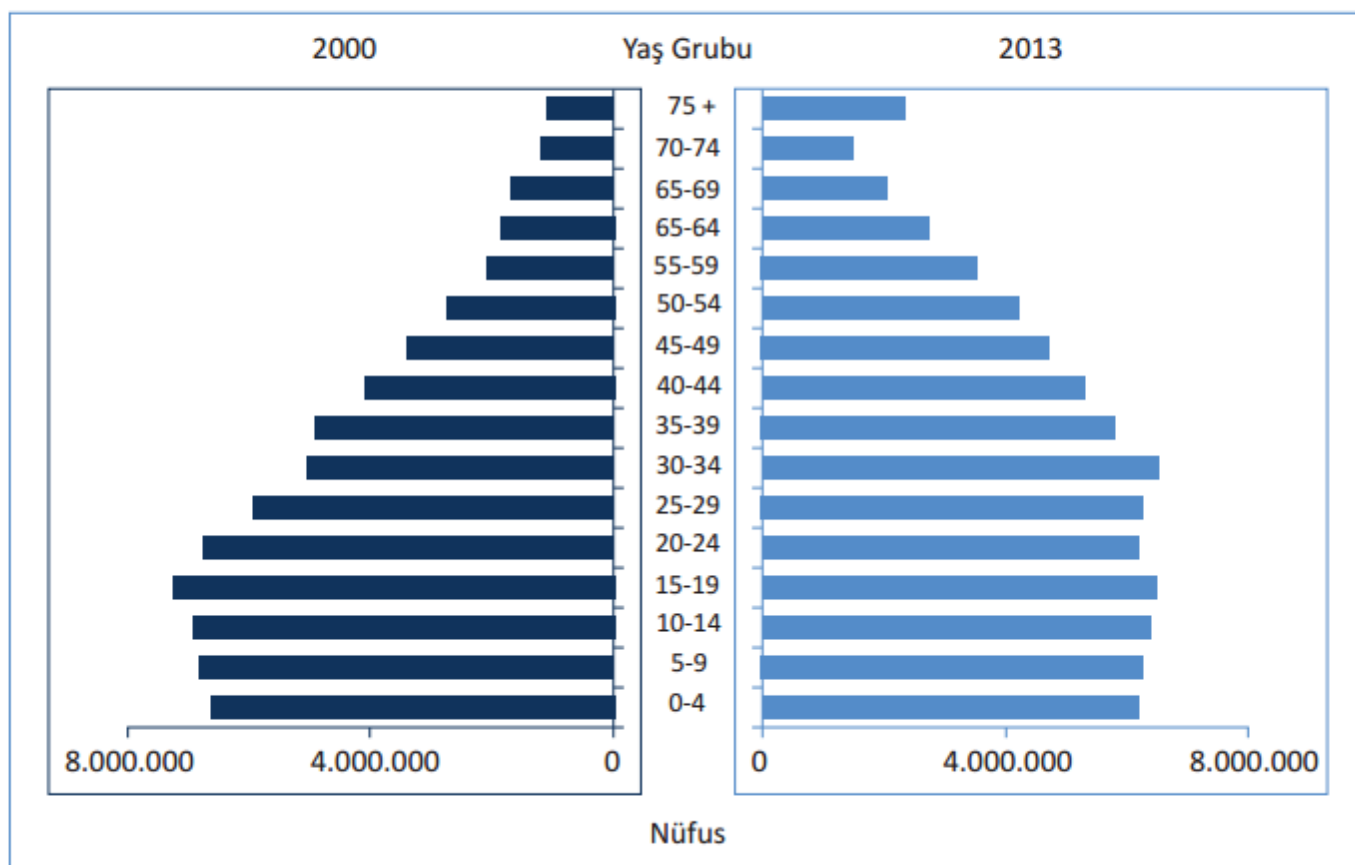
DEMOGRAFI VE SAĞLIK

DEMOGRAFI (Nüfusbilim)

Demografi, çeşitli sözlüklerde, sınırları belli bir coğrafyada bulunan nüfusun yapısını, özelliklerini ve değişimlerini inceleyen bilim dalı olarak tanımlanmaktadır.

Birleşmiş Milletler'in hazırladığı sözlükte demografi, amacı insan nüfusunu incelemek olan ve bu nüfusun boyutlarını, yapısını ve çeşitli niteliklerini sayısal açıdan irdeleyen bir bilimdir ifadesi kullanılmaktadır.

Şekil 1.1. Nüfus Piramidi, Toplam, Türkiye, 2000, 2013

Tablo 1.1. Genel Demografik Göstergeler, Türkiye

	[Adsız] 1990	2000	2010	2011	2012	2013
Toplam Nüfus	56.473.035	67.803.927	73.722.988	74.724.269	75.627.384	76.667.864
Kırsal Nüfus Oranı (%)	48,7	40,8	29,0	28,2	27,7	13,3
Kentsel Nüfus Oranı (%)	51,3	59,2	71,0	71,8	72,3	86,7
0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	35,0	29,8	25,6	25,3	24,9	24,6
65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	4,3	5,7	7,2	7,3	7,5	7,7
Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	57,6	46,3	38,1	37,5	36,9	36,3
Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 Yaş ve Üzeri) (%)	7,0	8,8	10,8	10,9	11,1	11,3
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	64,7	55,1	48,9	48,4	48,0	47,6
Yıllık Nüfus Artış Hızı (‰)	21,7	18,3	15,9	13,5	12,0	13,7
Kaba Doğum Hızı (‰)	24,1	21,6	17,2	16,8	17,1	16,9
Kaba Ölüm Hızı (‰)	7,1	7,3	5,0	5,1	5,0	4,9
Toplam Doğurganlık Hızı (Kadın Başına)	2,9	2,5	2,1	2,0	2,1	2,1

Kaynak: TÜİK

Sağlığın Tanımı

- ▶ Sadece hastalık veya sakatlığın bulunmayışı değil,
- ▶ Fiziksel sosyal ve ruhsal açıdan
- ▶ Tam bir iyilik hali

DSÖ (1948)

Sağlık lütleri

Bir toplumun sağlık düzeyini saptamak için geliştirilmiştir

Sağlık ölçütlerinin ifadesinde bir takım demografik bilgilerden yararlanır

Demografik Bilgilerin Elde Edildiđi Kaynaklar

- Doğum ve ölüm kayıtları
- Aile Hekimliđi Merkezleri
- Dispanserler
- Hastaneler
- Sağlık taramaları

Sağlık lütlerinin Yararlanıldığı Alanlar

Sağlık Ölçütünün Sunum Biçimleri

Oran

Hız

Sağlık Ölçütlerinin Sınıflandırılması

- Hastalık (morbidite) düzeyini belirleyen ölçütler
- Ölüm (mortalite) düzeyini belirleyen ölçütler
- Doğurganlık düzeyini belirleyen ölçütler
- Diđer (göç, evlilik v.s)

Hastalık (Morbidite) Düzeyini Belirleyen Ölçütler

Hastalık (Morbidite) Düzeyini Belirleyen Ölçütler

- Prevalans
- İnsidans
- Atak Hızı
- Epizod Hızı

Ölüm (Mortalite) Düzeyini Belirleyen Ölçütler

Ölüm (Mortalite) Düzeyini Belirleyen Ölçütler

Kaba ölüm hızı

Özel ölüm hızları

(Yaş, cins, yerleşim yeri, nedene özel ölüm hızları)

Çocuk ölüm hızları

Ana ölüm hızı

Çocuk Ölüm Hızları

- Bebek ölüm hızı
- Yenidoğan (neonatal) ölüm hızı
- Yenidoğan dönemi sonrası (postneonatal) ölüm hızı
- Perinatal ölüm hızı
- Beş yaş altı ölüm hızı

Anne Ölümü

Bir kadının gebelik döneminde veya gebeliğin sonlanmasından sonraki 42 gün içerisinde, gebeliğin süresine ve yerine bakılmaksızın, gebelik durumunun ya da gebelik sürecinin şiddetlendirdiği tesadüfi olmayan nedenlerden kaynaklanan kadın ölümüdür.

- Direkt obstetrik ölüm
- İndirekt obstetrik ölüm

Doğurganlık Düzeyini Belirleyen Ölçütler

Doğurganlık (Fertilite) Düzeyini Belirleyen Ölçütler

- Kaba doğum hızı
- Genel doğurganlık hızı
- Toplam doğurganlık hızı
- Özel doğum hızları
- Çocuk / kadın oranı (fertilite oranı)

Teşekkür Ederim
